

**VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA STROJNÍHO INŽENÝRSTVÍ
Ústav materiálového inženýrství, odbor slévárenství**

Ing. Jiří Zlámal

**JAKOST SMLUVNÍCH VZTAHŮ Z HLEDISKA
PRÁVNÍCH ASPEKTŮ EXPORTU ODLITKŮ**

**QUALITY OF THE CONTRACTS
FROM LEGAL ASPECTS OF CASTING
EXPORT POINT OF VIEW**

Obor : 23-07-9 Strojírenská technologie

Školitel : Prof. Ing. Karel Rusín, DrSc.

Oponenti : Prof. Ing. Karel Stránský, DrSc.

Doc. Ing. Karel Menšík, CSc.

Doc. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.

Datum obhajoby : 22. 6. 2000

© 2000 J. Zlámal
ISBN 80-214-1772-2

Obsah

1.	ÚVOD.....	4
2.	SOUČASNÝ STAV ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	
2.1.	Smluvní techniky	5
1.2.	Individuální mezinárodní kupní smlouva	5
1.3.	Formulářové smlouvy	5
1.4.	Všeobecné obchodní podmínky	6
3.	FORMULACE PROBLÉMU	7
4.	CÍL DISERTAČNÍ PRÁCE	9
5.	ZVOLENÁ METODA ZPRACOVÁNÍ	
1.1.	Analýza dat získaných experimentem	10
1.2.	Typ matematického aparátu aplikovaného pro analýzu dat	12
6.	HLAVNÍ VÝSLEDKY PRÁCE.....	16
7.	ZÁVĚR	22
8.	SUMMARY.....	23
9.	POUŽITÁ LITERATURA	24
10.	ŽIVOTOPIS AUTORA	26
11.	PUBLIKAČNÍ A PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST AUTORA	27

1. ÚVOD

Slévárenský průmysl je velmi specifickým oborem, ve kterém je třeba brát zřetel nejen na přípravu výroby, aplikované technologie, kontrolu výroby či post-výrobní operace, ale taktéž na její efektivnost. Platí zde stejné principy podnikání jako v kterémkoli jiném průmyslovém odvětví, tím se rozumí soustavná činnost podniku, prováděná vlastním jménem na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

V současné době je patrný zcela jasný trend prodeje odlitků do zahraničí přímo samotnými výrobními subjekty. Za předchozího politického režimu měly výrobní podniky zajištěný odbyt na základě víceletých rámcových smluv a v případě exportu prostřednictvím hospodářských organizací oprávněných obchodovat se zahraničím (tzv. dodávkové příkazy). Tyto hospodářské organizace, jež měly v tehdejší ČSSR faktický monopol co se mezinárodního obchodu týče, zanikly v průběhu roku 1991, popřípadě byly transformovány do soukromého podnikatelského sektoru. Výše zmíněné hospodářské organizace oprávněné obchodovat se zahraničím zvládaly problematiku mezinárodního obchodu se strojírenskými výrobky na velmi vysoké úrovni.

S rozvojem mezinárodního obchodu s odlitky, který se bude nadále rozšiřovat nejen směrem ke státům Evropské unie, ale podle mého názoru též směrem k arabským či africkým státům, se zvětšuje možnost výskytu sporných situací, porušení smluvních ujednání závazkových vztahů nebo neochotu či neschopnost vyřešení případného sporu.

Navazování vztahů s novými zahraničními subjekty a posléze uzavírání smluvních vztahů s mezinárodním prvkem se denně zabývají desítky pracovníků odbytových oddělení tuzemských slévárenských podniků. Je nutné si položit otázku zda tyto subjekty, které v současné době obchodují s odlitky, tj. slévárenské podniky, (pomineme-li nejrůznější tradingové nebo quasi-tradingové organizace), jsou znalé nejen problematiky výroby odlitků na základě aplikovaných výrobních technologií, ale taktéž problematiky právní, tj. problematiky závazkových smluvních vztahů s mezinárodním prvkem při prodeji odlitků do zahraničí.

Tyto dvě bezesporu široké „množiny“ není možné od sebe izolovat a nahlížet na ně jakoby existovaly pouze separátně. Jedna „množina“ podmiňuje druhou. Společný „průnik“ dvou výše uvedených kategorií nebyl doposud dostatečně podrobně prozkoumána a proto je tato práce zaměřena na problematiku jakosti smluvních vztahů z hlediska právních aspektů exportu odlitků.

2. SOUČASNÝ STAV ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

V současné době je podíl exportu odlitků vyráběných tuzemskými slévárenskými podniky nezanedbatelný. Výše exportu odlitků produkovaných tuzemskými slévárnami se pohybuje v rozmezí od 55% do 60% celkového objemu výroby [1]. Z praxe jsou ovšem taktéž známy tuzemské slévárenské podniky, které exportují 75% až 90% svého celkového objemu výroby, viz např. společnost Belog Guss s.r.o.

Vezmeme-li v potaz skutečnost, že tuzemský slévárenský podnik je více či méně nucen (a to z důvodu současné ekonomické situace v České republice) exportovat své výrobky do zahraničí, rizika se kumulují. Destinace odlitků se mnohdy pohybují v tisících kilometrech a vynaložení nákladů spojených s přepravou odlitků zpět do slévárenského podniku v případě porušení smluvních povinností kupujícího, tj. např. nezaplacení kupní ceny, a následném odstoupení od smlouvy ze strany tuzemského slévárenského podniku, by bylo poněkud neekonomické.

Připočteme-li k informacím uvedeným vis major fakt, že tuzemské slévárenské podniky obchodují převážně na bázi hladké platby po dodání odlitků, logickým vyústěním takového stavu je vznik pohledávek v zahraničí. Absolutní vyjádření výše pohledávek v zahraničí je mnohými tuzemskými slévárenskými podniky považováno za obchodní tajemství ve smyslu §§ 17 a 18 OZ. Nicméně z informací poskytnutých mi TSP vyplývá, že co se poměrné výše pohledávek tuzemských slévárenských podniků v zahraničí týče, je možné říci, že se její hodnota pohybuje v rozmezí 3 - 5% z celkového objemu realizovaného exportu, což představuje částku ve výši 280 - 480 milionů Kč za rok.

Export odlitků do zahraničí, jako každá jiná výrobně-obchodní operace, se realizuje na základě platně uzavřeného smluvního vztahu. Mezi účastníky obchodní transakce výše uvedeného typu dochází ke smluvnímu konsensu v otázkách předmětu kupní smlouvy, ceny, množství, kvality zboží, popř. dalších otázkách nepodstatných pro vznik smlouvy. Neméně důležitý je taktéž způsob jakým byl příslušný závazkový vztah sjednán.

2.1. Smluvní techniky

Smluvní techniky použitelné tuzemskými slévárenskými podniky pro mezinárodní obchod s odlitky je možné rozčlenit do následujících kategorií :

- a) individuální kupní smlouva
- b) formulářová smlouva
- c) kupní smlouva s odkazem na všeobecné obchodní podmínky

Každá z výše uvedených technik je svým způsobem specifická. Pro určení techniky, která bude nejlépe reflektovat na potřeby tuzemského slévárenského podniku, je třeba vzít v úvahu povahu a počet obchodních transakcí prováděných výše uvedeným subjektem. V případě mezinárodního obchodu s odlitky prováděného tuzemským slévárenským podnikem se jedná o prodej jednoho pravidelně se opakujícího se druhu zboží.

2.2. Individuální mezinárodní kupní smlouva

Pro potřeby pravidelně se opakujících obchodních operací s jedním druhem zboží, jako tomu je v případě mezinárodního obchodu s odlitky, není výhodné využívat tuto smluvní techniku. Z důvodů ekonomické reality není možné pro každou individuální obchodní operaci vypracovávat individuální kupní smlouvu. Kontraktační proces by se tak stal neúměrně dlouhý a tudíž neefektivní. Pro potřeby této práce se dále touto technikou nebude zabýváno.

2.3. Formulářové smlouvy

Formulářová smlouva (nazývaná též jako typová) je druhem smluvní techniky, který patří mezi tzv. standardizované formy uzavírání smluvních vztahů. Tuto techniku využívají obchodní společnosti, svazy výrobců, případně obchodní subjekty obchodující s určitým typem zboží.

Skladba formulářové smlouvy se člení na tzv. individualizovanou část a část obecnou. Individualizovaná část obsahuje údaje, které jsou jedinečné pro každý obchodní případ. V obecné části jsou obsaženy obchodní podmínky, což jsou předem zpracované, písemné texty termínů upravující problematiku jakosti, záručních lhůt, přechodu vlastnického práva, rozhodčí doložku, klauzuli o výběru rozhodného práva atd., tj. údaje, které lze vypracovat pro blíže nedefinované množství sobě navzájem podobných obchodních operací.

Tyto podmínky dodání, které jsou u těchto typů smluv vytištěny na zadní straně formuláře, se stávají součástí smlouvy a tudíž pro účastníky závazkového vztahu s mezinárodním prvkem právně závazné, skrze doložky o jejich včlenění.

2.4. Všeobecné obchodní podmínky

Všeobecné obchodní podmínky náleží taktéž mezi tzv. standardizované formy uzavírání smluvních vztahů. Jedná se o soubor ustanovení, které se používají a jsou typické pro obchod s určitým zbožím. Mohou být vytvořeny jak samotnými obchodníky, tak i profesními svazy, popř. mezinárodními organizacemi. V případě,

že jsou obchodní podmínky vypracovány mezinárodními organizacemi typu EHK OSN, je nutné zdůraznit, že se nejedná o závazné právní předpisy.

Jak vyplývá z povahy mezinárodního obchodu s odlitky, případná aplikace všeobecných dodacích podmínek nebo formulářové smlouvy je smluvní technikou, umožňující tuzemskému slévárenskému podniku dostatečně rychlou reakci na poptávku cizozemského obláta a zároveň vyjádření podmínek za jakých je ochoten uzavřít smluvní vztah. Problematice dodacích podmínek a formulářových smluv bude v této práci věnována zásadní pozornost.

3. FORMULACE PROBLÉMU

Problematika jakosti smluvních vztahů z hlediska právních aspektů exportu odlitků byla vybrána záměrně a to vzhledem k rostoucím objemům exportovaných odlitků. Tímto považuji za nezbytné, aby vzhledem k této rostoucí tendenci byla zaměřena pozornost jak na problematiku smluvních vztahů s mezinárodním prvkem v oblasti mezinárodního obchodu s odlitky, tak i na mezinárodní obchodní arbitráž, jako způsob řešení případných sporů.

K uzavření smluvního vztahů s mezinárodním prvkem při prodeji odlitků do zahraničí dochází v převážné většině mezi nepřítomnými. Proces uzavírání takového smluvního vztahu mezi tuzemským slévárenským podnikem a cizozemským kupujícím při prodeji, respektive nákupu odlitků je zpravidla následující :

1. závazné poptávkové řízení cizozemského kupujícího
2. tuzemský oferent (prodávající) zasílá nabídku cizozemskému kupujícímu
3. cizozemský oblát (kupující) potvrdí zaslanou nabídku

Z hlediska uzavření smluvního vztahu jsou nejdůležitější fáze 2. a 3. V těchto dvou etapách vyjadřují smluvní strany závazkového vztahu svou představu o předmětu smlouvy (materiálu odlitku, velikosti, tvaru, hmotnosti), množství, ceně, kvalitě provedení, místě dodání, atd. Ve fázi 2. tuzemský slévárenský podnik zasílá návrh znění smluvního vztahu s mezinárodním prvkem a tudíž má možnost tímto způsobem ovlivnit obsah smluvního vztahu týkající se technické specifikace předmětu smlouvy a upravit tak otázky týkající se například přesnosti a jakosti povrchu odlitků, způsobu kontroly (druhy zkoušek a certifikátů), druhu tepelného zpracování, možnosti následného obrábění, reklamačního režimu, atd.. Ve fázi 3. oblát buď potvrdí návrh znění smluvního vztahu zaslaný oferentem nebo upraví znění návrhu, který obdržel od oferenta a je opět na oferentovi, aby se vyjádřil ke změnám.

Prodej odliktů do zahraničí předpokládá ze strany tuzemského slévárenského podniku nejen bezchybné zvládnutí vlastní výroby a následné kontroly, ale taktéž znalost technicko-právní problematiky. Další aspekt, který je nutné mít na zřeteli, je rychlost uzavírání smluvních vztahů. Z důvodu ekonomické reality je neúnosné, aby se pro každý smluvní vztah sepisovala individuální smlouva, tudíž je třeba nalézt takové řešení, které zajistí spolehlivé, kvalitní a rychlé uzavírání takových smluvních vztahů. Ztráty způsobené uzavřením nekvalitních smluvních vztahů při prodeji odliktů do zahraničí je možné od roku 1990 počítat v desítkách milionů korun.

Na základě výše uvedeného je možné konstatovat, že v současné době je v tuzemském slévárenském průmyslu zřejmá absence kvalitních prostředků pro efektivní a rychlé uzavírání smluv při provádění exportu odliktů do zahraničí a proto bylo přistoupeno k řešení této problematiky.

V tomto okamžiku formulování problému je nutné definovat omezení. Jedná se o omezení, která se vztahují a platí pro průběh procesu řešení problému. Tato omezení vyplývají zejména z časových možností doktorandského studia a finančních možností Odboru slévárenství. Z finančních důvodů nebude možné provést nákladné experimenty jako jsou osobní pohovory s pracovníky obchodních nebo odbytových oddělení tuzemských slévárenských podniků, telefonické dotazování a zjišťování skutkového stavu v každém slévárenském podniku v České republice.

Podstatná část těchto informací k problematice bude čerpána z dotazníkové akce, kde budou respondenti odpovídat na otázky týkající se realizace exportu v jejich společnosti, dále pak z domácí a zahraniční literatury. Předpokládám ovšem, že za asistence a podpory pedagogů Fakulty strojního inženýrství na VUT v Brně a Katedry mezinárodního a evropského práva na Právnické fakultě Masarykovy Univerzity v Brně, budu mít k dispozici dostatečně široký teoretický základ pro zdárné vyřešení této problematiky.

4. CÍL DISERTAČNÍ PRÁCE

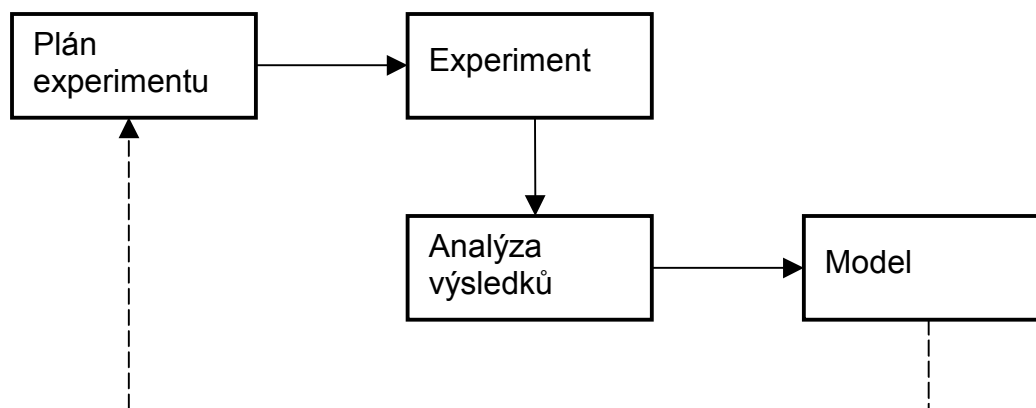
Při formulaci problému jsem vycházel z globálního cíle řešení a dekompozicí jsem dospěl k problémům dílčím, kterými svou práci zahajuji. Jedná se tedy o strukturovanou problematiku, která vznikla vymezením dílčích cílů rozkladem cíle globálního.

Tato práce si klade za cíl :

1. Provést analýzu současného stavu informací týkajících se jakosti smluvních vztahů s mezinárodním prvkem aplikovaných v mezinárodním obchodě s odlitky.
2. Vypracovat právní návod („Legal guide“), který bude sloužit jako podklad pro sestavení všeobecných dodacích podmínek pro obchodování s odlitky
3. Provést právní rozbor vybraného smluvního vztahu s mezinárodním prvkem mezi tuzemským slévárenským podnikem a cizozemským kupujícím.
4. Stanovit úroveň právní jistoty tuzemského slévárenského podniku na základě experimentem získaných dat.
5. Matematicky ověřit hypotézu nezávislosti výskytu pohledávek na vybraných právních institutech, které jsou obsaženy v mezinárodní kupní smlouvě
6. Objasnit povahu a významnost mezinárodního prvku při kompozici smluvního vztahu týkající se prodeje odlitků do zahraničí.
7. Vypracovat konkrétní ustanovení všeobecných dodacích podmínek, která zaručí tuzemskému slévárenskému podniku vyšší právní jistotu při exportu odlitků do zahraničí
8. Vypracovat návrh formulářové smlouvy aplikovatelnou tuzemským slévárenským podnikem v mezinárodním obchodě s odlitky
9. Navrhnout metodiku hodnocení účinnosti vytvořených všeobecných dodacích podmínek

5. ZVOLENÁ METODA ZPRACOVÁNÍ

Pro účely této práce bude aplikována strategie efektivního experimentování, popsanou B. Marošem v [14]. Hlavní zásada této strategie spočívá v co nejmenším rozsahu experimentu, avšak objem a forma získaných informací musí být co nejkvalitnější. Podle tohoto autora lze strategii provedení efektivního experimentu popsat následujícím schématem.

Pro účely této práce považuji za důležité specifikovat v následujících odstavcích otázky, na které je třeba odpovědět apriori a to z důvodu zajištění efektivního provedení experimentu. Při přípravě experimentu je třeba brát v úvahu :

- a) cíl experimentu
- b) metody, které se budou aplikovat při provádění experimentu

5.1. Analýza dat získaných experimentem

Data získaná na základě provedení experimentu je třeba systematicky zanalyzovat. V prvním kroku je tedy nutné specifikovat primární závislou proměnnou, nazývanou dle [35] taktéž jako odezva anebo výstupní veličina. V tomto případě se jedná se o kategorii pohledávek, jelikož je zjišťováno, co je možnou příčinou jejich vzniku, tj. co je příčinou kvalitního, resp. nekvalitního smluvního vztahu. Je třeba taktéž stanovit, na kterých vstupních proměnných jsou pohledávky závislé.

Výskyt pohledávek je možné hodnotit pouze na základě jejich přítomnosti, resp. jejich absence. Pro potřeby této práce je taktéž nutné specifikovat o jaký typ pohledávek se jedná. Jak vyplývá z dat získaných pomocí experimentu, a jak bylo dodatečně ověřeno telefonicky, je možné konstatovat, že se jedná o nárok TSP na

peněžní plnění ze strany kupujícího za dodané bezvadné odlitky. Výše těchto pohledávek se pohybuje v průměru okolo 4 % z celkového objemu exportu odlitků do zahraničí. Tato hodnota bude tedy směrodatná pro následující analýzu dat.

Domnívám se, že pohledávky, potažmo kvalita smluvních vztahů, je závislá zejména na následujících kategoriích :

- a) aplikace výhrady vlastnického práva
- b) způsob uzavírání smluvních vztahů s mezinárodním prvkem při prodeji odlitků do zahraničí
- c) aplikace rozhodčí doložky
- d) aplikace doložky o volbě obligačního statutu
- e) aplikace reklamačního režimu
- f) aplikace kontrolní smlouvy
- g) aplikace smluvní pokuty
- h) úprava přejímky zboží

Kategorie, resp. právní instrumenty uvedené vis major, nejsou tzv. podstatné právní náležitosti mezinárodní kupní smlouvy nutné pro vznik mezinárodní kupní smlouvy. Pokud by mezinárodní kupní smlouva uzavřená za účelem prodeje odlitků do zahraničí neobsahovala tzv. podstatné právní náležitosti, smlouva by nebyla platně uzavřena.

Tyto kategorie, třebaže jsou nepodstatnými náležitostmi mezinárodní kupní smlouvy, mohou podle mého názoru výrazně zvýšit právní jistotu tuzemského slévárenského podniku, snížit riziko vzniku pohledávek v zahraničí (nemohou je však zcela eliminovat), ale zejména, pokud kupující nesplní svou povinnost zaplatit za odebrané bezvadné zboží, má TSP možnost, v případě jejich inkorporace ve smlouvě, se velmi rychle dovolat svých práv. Časový aspekt je tedy zřejmým kritériem, které je možné vzít v úvahu při hodnocení kvality smluvních vztahů.

Záleží výhradně na projevu vůle kupujícího, zda se rozhodne za odebrané bezvadné odlitky zaplatit či nikoli. Instituty platně inkorporované v mezinárodní kupní smlouvě mohou však výrazně zkrátit čas potřebný k vymáhání dlužné částky a náhrady škody. Tyto výše uvedené kategorie jsou tudíž považovány za dominantní proměnné.

V této fázi je nutné odpovědět na otázku, zda se hledají optimální hodnoty proměnné nebo pouze jejich vliv či závislost. Považuji za důležité zdůraznit, že na základě informací získaných pomocí provedeného experimentu, není možné vytvořit empirický model, na jehož bázi by bylo možné exaktně specifikovat významnost jednotlivých proměnných, které působí na systém, tj. na smluvní vztah

s mezinárodním prvkem. Jednotlivé proměnné, které působí na systém není možné kvantifikovat. Funkce nabývá pouze diskrétních hodnot, nejedná se tudíž o funkci spojitou. Účelem této analýzy je, stanovit zda uplatnění, popř. neuplatnění výše uvedených kategorií (proměnných), bude mít vliv na jakost smluvního vztahu.

Pomocí matematického aparátu je třeba ověřit, které proměnné jsou nezávislé a které závislé, tj. potvrdit či zamítnout :

- a) hypotézu nezávislosti výskytu pohledávek na aplikaci výhrady vlastnického práva
- b) hypotézu nezávislosti výskytu pohledávek na způsobu uzavírání smluvních vztahů s mezinárodním prvkem při prodeji odliktů do zahraničí
- c) hypotézu nezávislosti výskytu pohledávek na aplikaci rozhodčí doložky
- d) hypotézu nezávislosti výskytu pohledávek na aplikaci klauzule o volbě obligačního statutu
- e) hypotézu nezávislosti výskytu pohledávek na aplikaci reklamačního režimu
- f) hypotézu nezávislosti výskytu pohledávek na aplikaci kontrolní smlouvy
- g) hypotézu nezávislosti výskytu pohledávek na uplatnění smluvní pokuty
- h) hypotézu nezávislosti výskytu pohledávek na úpravě přejímky zboží

5.2. Typ aplikovaného matematického aparátu pro analýzu dat

Do současné doby není známo, že by byl proveden obdobný experiment, tudíž nejsou známy ani metody jeho analýzy. O existenci ideálního způsobu hodnocení je tudíž možné dlouze polemizovat. Nicméně se domnívám, že pro potřeby této práce je možné aplikovat test nezávislosti v kontingenčních tabulkách, resp. sestavit tzv. čtyřpolní tabulky a provést chý-kvadrát test. Shledal jsem, že aplikovaný test je vyhovující a rychlý.

Vycházím z následující základní presumpce. Lze-li prvky určitého souboru třídít podle určitého znaku Y do r tříd, podle znaku Z do s tříd atd., je třeba si uvědomit, že se jedná o multinomické rozdělení o celkovém počtu tříd $r \times s \times \dots$, jehož třídy jsou dány kombinacemi $A_i B_j \dots$ tříd podle jednotlivých znaků. Je-li takové třídění založeno na k -znacích, nazývá se zmíněná klasifikace k -násobnou kontingenční tabulkou.

Pro analýzu dat v této práci bude využito testů nezávislosti v kontingenčních tabulkách. Při jejich aplikaci se nenaráží na žádné problémy s rozdělením, jelikož se jedná o zvláštní případ multinomického rozdělení s $r \times s \times \dots$ třídami a platí veškeré

obecné výsledky, které se vztahují na testy jednoduché hypotézy (test chý-kvadrát pro multinomické rozdělení), test významnosti odchylky jednotlivé třídní četnosti, atd.

Pozorovanou četnost $A_i B_j$ bude označen např. jako n_{ij} a příslušnou pravděpodobnost π_{ij} . Potom je možné psát :

$$n_{i1} + n_{i2} + \dots + n_{is} = n_{i.} \quad \pi_{i1} + \pi_{i2} + \dots + \pi_{is} = \pi_{i.}$$

$$n_{1j} + n_{2j} + \dots + n_{rj} = n_{.j} \quad \pi_{1j} + \pi_{2j} + \dots + \pi_{rj} = \pi_{.j}$$

$$n_{1.} + n_{2.} + \dots = n_{1.} + n_{2.} + \dots = n_{..}$$

$$\pi_{1.} + \pi_{2.} + \dots + \pi_{1.} + \pi_{2.} + \dots = 1$$

Pravděpodobnost, že bude pozorováno dané seskupení četností, je rovna :

$$n_{..}! \prod \prod \prod \frac{(\pi_{ij})^{n_{ij}}}{n_{ij}!} = n_{..}! \prod \frac{(\pi_{i.})^{n_{i.}}}{n_{i.}!} \times n_{..}! \prod \frac{(\pi_{.j})^{n_{.j}}}{n_{.j}!} \times \frac{\prod n_{i.}! \prod n_{.j}!}{n_{..}!} \prod \prod \prod \frac{1}{n_{ij}!} \left(\frac{\pi_{ij}}{\pi_{i.} \pi_{.j}} \right)^{n_{ij}} \quad (1)$$

V případě, že jsou dány pravděpodobnosti π_{ij} jednotlivých tříd v kontingenční tabulce, potom k testu hypotézy, že pozorované četnosti jsou v souladu s těmito hypotetickými hodnotami, je možné použít statistiky [34]

$$\chi^2 = \sum_i \sum_j \frac{(n_{ij} - n_{i.} \pi_{.j})^2}{n_{i.} \pi_{.j}} \quad (2)$$

Tato statistika má za vlastnosti hypotézy nezávislosti rozdělení χ^2 s $(rs-1)$ stupni volnosti, neboť veličiny n_{ij} jsou vázány jediným vztahem $\sum_j \sum_i n_{ij} = n_{..}$. Jsou-li vztahy nezávislé, potom pravděpodobnosti jednotlivých tříd splňují vztahy uvedené v (3).

$$\pi_{ij} = \pi_{i.} \pi_{.j} \quad \text{pro všechna } i \text{ a } j \quad (3)$$

Je třeba si položit základní otázku. Jak lze tuto hypotézu ověřit na základě pozorovaných četností? V zásadě mohou nastat dva případy.

Jsou dány hypotetické pravděpodobnosti $\pi_{i.}$ a $\pi_{.j}$, jež určují marginální rozdělení. V takovém případě úloha spočívá v ověření, zda pravděpodobnosti jednotlivých tříd jsou dány vztahem (3).

Nejsou-li dány hypotetické pravděpodobnosti marginálních rozdělení, spočívá úloha v testu nezávislosti. V prvním případě je míra celkového nesouhlasu mezi pozorovanými a očekávanými četnostmi vyjádřena statistikou,

$$\chi^2 = \sum \sum \frac{(n_{ij} - n_{.i.} \pi_{.j})^2}{n_{.i.} \pi_{.j}} \quad (4)$$

které přísluší $(rs-1)$ stupňů volnosti. Z této statistiky je možné vyčlenit dvě komponenty a to stupňů volnosti,

$$\chi_1^2 = \sum_i \frac{(n_{i.} - n_{.i.})^2}{n_{.i.}} \quad (r-1) \text{ stupňů volnosti} \quad (5)$$

$$\chi_2^2 = \sum_j \frac{(n_{.j} - n_{.j})^2}{n_{.j}} \quad (s-1) \text{ stupňů volnosti} \quad (6)$$

které jsou mírami nesouhlasu mezi pozorovanými a očekávanými marginálními četnostmi. Na základě aplikace těchto statistik je možné ověřit správnost hypotetických marginálních rozdělení [34]. Pokud se odečte χ_1^2 a χ_2^2 od celkové χ^2 je možné získat výraz

$$\chi_3^2 = \chi^2 - \chi_1^2 - \chi_2^2 = \sum \sum \frac{[n_{ij} - n_{i.} \pi_{.j} - n_{.j} \pi_{i.} + n_{.i.} \pi_{.j}]^2}{n_{.i.} \pi_{.j}} \quad (7)$$

χ^2 , které je specifikováno výrazem (4) má $(rs-1)$ stupňů volnosti. χ_1^2 má $(r-1)$ stupňů volnosti a χ_2^2 má $(s-1)$ stupňů volnosti, dále je nutné vzít v potaz, že statistika χ_3^2 je kladná. Z výše uvedeného lze tedy extrahovat, že χ_3^2 má $(r-1)(s-1)$ stupňů volnosti. Vztahu (7) lze použít k ověření hypotézy nezávislosti.

Pro potřeby této práce, resp. pro vyhodnocení dat získaných na základě experimentu, bude použito tzv. čtyřpolních tabulek, ve které marginální rozdělení znaku A bude mít pravděpodobnost označenou jako $p_1 q_1$ a marginální rozdělení znaku B pravděpodobnosti $p_2 q_2$.

V následující tabulce je demonstrována struktura čtyřpolní tabulky

	B1	B2	Úhrn
A1	a	b	a + b
A2	c	d	c + d
Úhrn	a + c	b + d	n

Celkové χ^2 je rovno

$$\chi^2 = \frac{(a - np_1p_2)^2}{np_1p_2} + \frac{(b - np_1q_2)^2}{np_1q_2} + \frac{(c - nq_1p_2)^2}{nq_1p_2} + \frac{(d - nq_1q_2)^2}{nq_1q_2} \quad (8) \text{ a má tři stupně}$$

volnosti. Jednotlivé složky statistiky χ^2 mají podobu :

$$\chi_1^2 = \frac{(a + b - np_1)^2}{np_1} + \frac{(c + d - nq_1)^2}{nq_1} = \frac{(a + b - np_1)^2}{np_1q_1} \quad (9)$$

$$\chi_2^2 = \frac{(a + c - np_2)^2}{np_2} + \frac{(b + d - nq_2)^2}{nq_2} = \frac{(a + c - np_2)^2}{np_2q_2} \quad (10)$$

$$\chi_3^2 = \frac{(aq_1q_2 - bp_2q_1 - cp_1q_2 + dp_1p_2)^2}{np_1p_2q_1q_2} \quad (11)$$

Všechny tři složky, tj. (9), (10), a (11) mají po jednom stupni volnosti. V případě, že marginální pravděpodobnosti nejsou známy, potom je možné jejich hodnoty odhadnout na základě hypotézy nezávislosti $\pi_{ij} = \pi_i \cdot \pi_j$.

Relevantní maximálně věrohodné odhady je možné stanovit podle

$$\hat{\pi}_i = \frac{n_{i.}}{n_{..}} \quad (12)$$

$$\hat{\pi}_{.j} = \frac{n_{.j}}{n_{..}} \quad (13)$$

Pokud budou (12) a (13) dosazeny do celkové χ^2 , potom je možné psát

$$\chi^2 = \sum \sum \frac{(n_{ij} - n_{i.}n_{.j}/n)^2}{\frac{n_{i.}n_{.j}}{n}} \quad (14)$$

Statistika (14) má $(r-1)(s-1)$ stupňů volnosti. Tato skutečnost vyplývá z obecné věty o rozdělení statistiky χ^2 pro test dobré shody. Při $\pi_{i.}, \pi_{.j}$ rovných odhadnutým hodnotám jsou složky χ_1^2 a χ_2^2 rovny nule. Z tohoto lze logicky odvodit, že $\chi^2 = \chi_3^2$. Na základě výše uvedeného je možné konstatovat, že statistika χ_3^2 je mírou odchylky od hypotézy nezávislosti [34]. Pokud bude zjištěno, že $\chi^2 \geq \chi_f^2(\alpha)$, resp. $\chi_3^2 \geq \chi_f^2(\alpha)$ potom je nutné zamítnout hypotézu nezávislosti na hladině α .

Je třeba specifikovat jaký test bude pro potřeby této práce efektivnější. Domnívám se, že pro diagnostiku eventuelních závislostí mezi např. výskytem pohledávek a aplikací kontrolní smlouvy je výhodnější použít test nezávislosti v kontingenční tabulce.

6. HLAVNÍ VÝSLEDKY PRÁCE

V předložené práci byly zpracovány dostupné relevantní literární zdroje. Dále pak byl v této práci navržen experiment a to z důvodu zajištění dostatečného množství informací o současném stavu problematiky. Při realizaci vytyčených cílů byla navázána spolupráce s pracovištěm Katedry mezinárodního a evropského práva, Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně a s řadou tuzemských slévárenských podniků.

Přínos této práce lze spatřovat v následujícím. Testy nezávislosti v kontingenčních tabulkách zcela jasně a objektivně prokázaly, že specifické části smlouvy, třebaže se jedná o nepodstatné právní náležitosti smluvního vztahu s mezinárodním prvkem, nejsou nezávislé na pohledávkách. Statistika χ^2 specifikuje nejen závislost, popř. nezávislost příslušných znaků, ale její absolutní hodnota informuje o míře závislosti. V následující tabulce jsou uvedeny sestupně míry vypočtených statistik.

Zkoumaný znak	Vypočtená statistika $\chi^2_{(0,01)}$
Aplikace smluvní pokuty	175,1
Aplikace klauzule o volbě obligačního statutu	121
Uplatnění výhrady vlastnického práva	50,78
Aplikace rozhodčí doložky	34,6
Využití tzv. „kontrolní“ smlouvy	23,03
Úprava reklamačního režimu	16,82
Úprava režimu prohlídky zboží	3,61
Způsob uzavírání smluvního vztahu	2,71
Aplikace platebního instrumentu – hladká platba	-

Dále pak byl proveden návrh individualizované části mezinárodní kupní smlouvy, resp. formulářové smlouvy, který reflektuje na požadavek vyšší právní jistoty tuzemského slévárenského podniku, který exportuje odlitky do zahraničí, z hlediska specifikace předmětu kupní smlouvy.

Základní kritéria, bez kterých není možné odlitek v zásadě vyrobit jsou :

- a) rozměry odlitku
- b) materiál odlitku

Detailní specifikace předmětu kupní smlouvy, by měla být provedena v individualizované části kupní smlouvy. Prostřednictvím příslušného formuláře smlouvy je možné sjednat následující :

- a) tvrdost
- b) pevnost
- c) obrobitelnost
- d) druh tepelného zpracování
- e) požadovaná struktura
- f) jiné vlastnosti materiálu jako jsou např. magnetická vodivost, elektrická vodivost, tepelná vodivost, atd.

V případě, že bude předmět smlouvy specifikován tímto způsobem, jsou vlastnosti sjednaného zboží specifikovány dostatečně detailně. Pokud prodávající dodá zboží, které bude odpovídat specifikaci obsažené v příslušném formuláři, je možné konstatovat, že kupující nebude moci zboží odmítnout z titulu jeho vad.

FONDEX a.s.		Moravská 2, 612 00 Brno	
		Česká republika	
		Tel. ++ 420 - 5 - 4114 9999,	
IČO 12345678		Fax. ++ 420 - 5 - 4114 9998,	
DIČ 111-12345678		E-mail : fondex@hotmail.com	
		www.fondex.cz	
Obchodní jméno kupujícího			
Sídlo kupujícího			
Tel.		Datum	
Fax.			
E-mail		Číslo smlouvy	
WWW			
Bankovní spojení			
Předmět plnění - položka č.1			
Název odlitku		Počet stran	Strana
Účel použití odlitku			
Množství	ks, slovy		
Jednotková cena	/ 1kg	Měna	
Váha jednoho kusu	kilogramů		
Cena za kus		Cena celkem	
Specifikace předmětu plnění			
Evidenční číslo poptávky		Číslo modelu	
Číslo výkresu		Číslo vzorového odlitku	
Materiál odlitku	dle normy		
	nebo		
	chemické složení		
Tvrдость		Obrobitelnost	
Pevnost	MPa	Vrubová houževnatost	
Následné obrábění			
Tepelné zpracování			
Požadovaná struktura			

<i>Dodávka vzorového odlitku</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>	<i>Počet kusů</i>	
<i>Speciální vlastnosti odlitků</i>				
<i>Speciální balení odlitků</i>				

<i>Specifikace kontroly</i>						
<i>Zkoušky zatrhněte požadované</i>	<i>RTG</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>	<i>Metalografické</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>
	<i>Ultrazvuk</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>	<i>Pevnost, tvrdost</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>
	<i>Kapilární</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>	<i>Vrubová houževnatost</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>
<i>Požadovaný atest</i>						
<i>Zkoušky budou provedeny, certifikáty a atesty budou vystaveny</i>	<i>prodávajícím</i>		<i>Ano</i>	<i>Ne</i>	<i>Adresa :</i>	
	<i>Kontrolní organizací</i>		<i>Ano</i>	<i>Ne</i>		
<i>Jiná ujednání</i>						

Součástí této kupní smlouvy jsou "Všeobecné obchodní podmínky" prodávajícího, se kterými se kupující seznámil a souhlasí s nimi. Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní, které se nepodaří odstranit jednáním mezi stranami, budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR podle jeho Řádu jedním nebo více rozhodci. Právní vztahy, jakož i otázky související se smlouvou, její platností a jejím výkladem se řídí českým právem.

<i>Prodávající</i>	<i>Kupující</i>		
<i>Podpis</i>	<i>Podpis</i>		
<i>Datum</i>	<i>Datum</i>		
<i>Razítko</i>	<i>Razítko</i>		
	<i>Počet stran</i>		<i>Strana</i>

V této práci byly taktéž navrženy konkrétní ustanovení všeobecných obchodních podmínek, které svým obsahem reagují na výše uvedenou problematiku, tj. na ty instituty, u kterých není možné zamítnout hypotézu nezávislosti uvedených vis major.

Z důvodů kompletnosti této práce považují za podstatné, aby účinnosti aplikovaných VOP, které byly navrženy v této práci, byla ověřena pomocí matematického aparátu. Domnívám se, že nejvýhodnější metodou pro ověření účinnosti VOP je aplikace McNemarova testu.

Princip McNemarova testu spočívá ve sledování pravděpodobnosti výskytu specifického znaku, např. problematika reklamačního režimu odlišků v závislosti na výskytu pohledávek. Základní podmínka pro provedení tohoto testu spočívá v aplikaci VOP, které byly navrženy v této práci, v rámci mezinárodního obchodu s odlišky, prováděném tuzemskými slévárenskými podniky. Následně se vybere náhodně určitý soubor, v tomto případě soubor mezinárodních kupních smluv, které se odkazovaly na VOP navrhované v této práci a zjistí se podíl těch jednotek, u nichž se sledovaný znak vyskytl.

Poté se provede na všech vybraných jednotkách určitý zákrok, např. úprava reklamačního režimu dodaných odlišků, který může upravit výskyt znaku. Po provedení zákroku se opět u celého původně vybraného souboru jednotek zjistí podíl těch, u nichž se sledovaný znak vyskytuje [33].

Následně je třeba rozhodnout, zda prováděný zákrok ovlivňuje pravděpodobnost výskytu znaku. Symbolem \times bude označen výskyt sledovaného znaku. Symbolem Θ budou označeny případy, kdy se znak nevyskytl. Opět je možné sestavit kontingenční tabulka, která vypadá následovně :

Před zásahem	Po zásahu		Σ
	\times	Θ	
\times	n_{11}	n_{12}	$n_{1.}$
Θ	n_{21}	n_{22}	$n_{2.}$
Σ	$n_{.1}$	$n_{.2}$	n

Četnosti, které jsou uvedené v tab. č. ? je možné považovat za výběr o rozsahu n z multinomického rozdělení s pravděpodobnostmi P_{ij} , které jsou uvedeny v následující tabulce.

Před zásahem	Po zásahu		Σ
	\times	Θ	
\times	p_{11}	p_{12}	$p_{1.}$
Θ	p_{21}	p_{22}	$p_{2.}$
Σ	$p_{.1}$	$p_{.2}$	1

Následně je tedy nutné testovat hypotézu $H_0: p_{1.} = p_{2.}$. Tuto hypotézu je taktéž možné vyjádřit jako $H_0: p_{12} = p_{21}$. Veličiny n_{12}, n_{21} jsou podmíněně rozděleny při pevně daných n_{11}, n_{22} podle vzorce :

$$p(n_{12}, n_{21} | n_{11}, n_{22}) = \frac{(n - n_{11} - n_{22})!}{n_{12}! n_{21}!} \left(\frac{p_{12}}{1 - p_{11} - p_{22}} \right)^{n_{12}} \left(\frac{p_{21}}{1 - p_{11} - p_{22}} \right)^{n_{21}} \quad (15)$$

Při pevných hodnotách n_{11}, n_{22} , je $n - n_{11} - n_{22} = n_{12} + n_{21}$ taktéž pevně dané číslo. Dále platí, že $1 - p_{11} - p_{22} = p_{12} + p_{21}$. Pokud platí H_0 , potom je $p_{12} = p_{21}$ a $p_{12}/(p_{12} + p_{21}) = 1/2$. V tomto případě je možné psát [33]:

$$p(n_{12}, n_{21} | n_{11}, n_{22}) = \binom{n_{12} + n_{21}}{n_{12}} \left(\frac{1}{2} \right)^{n_{12} + n_{21}} \quad (16)$$

Vzorec () (výše uvedený) popisuje binomické rozdělení s parametry $n_{12} + n_{21}$ a $1/2$. Zvolíme $k = 2, X_1 = n_{12}, X_2 = n_{21}, p_1 = p_2 = 1/2, n = n_{12} + n_{21}$. Potom je možné psát vzorec pro náhodnou veličinu ve tvaru :

$$\chi^2 = \frac{[n_{12} - (n_{12} + n_{21})/2]^2}{(n_{12} + n_{21})/2} + \frac{[n_{21} - (n_{12} + n_{21})/2]^2}{(n_{12} + n_{21})/2} \quad (17)$$

Tato veličina má asymptoticky χ^2 -rozdělení o 1 stupni volnosti. Výše uvedený vztah je možné zjednodušit do tvaru :

$$\chi^2 = \frac{(n_{12} - n_{21})^2}{n_{12} + n_{21}} \quad (18)$$

7. ZÁVĚR

Tato práce se zabývá poněkud nestandardním tématem – jakostí smluvních vztahů z hlediska právních aspektů exportu odlitků. Jedná se o průnik dvou na první pohled nesouvisejících vědních disciplín, a to technických disciplín z oblasti slévárenské výroby a disciplín společenskovedních, tj. mezinárodního práva soukromého a obchodního. Považuji za významné upozornit i v samotném závěru této práce na skutečnost již zmiňovanou a to, že průměrně 65 % slévárenské produkce vyrobené v České republice je určeno na export do zahraničí.

V úvodních kapitolách byla provedena analýza současného stavu problematiky a to formou studia vybraných pramenů, které se příslušnou problematikou zabývají. V závěru této části byl proveden rozbor případové studie konkrétního případu způsobu exportu odlitků tuzemského slévárenského podniku do zahraničí.

Na základě provedeného experimentu byla v této práci analyzována jakost smluvních vztahů aplikovaných tuzemskými slévárenskými subjekty při prodeji odlitků do zahraničí. Základ experimentu tvořila dotazníková akce a její následné vyhodnocení. V této dotazníkové akci obeslaní respondenti odpovídali na otázky týkající se základních informací o jejich výrobním podniku, technologie výroby, exportu a právní problematiky mezinárodního obchodu s odlitky. Výběr těchto respondentů byl čistě náhodný a to z toho důvodu, aby při sběru informací bylo dosaženo co nejširšího rozpětí, tj. od malých "rodinných" sléváren až po slévárenské giganty.

Prostřednictvím informací získaných pomocí provedeného experimentu, je možné kvalitu, respektive právní jistotu tuzemských sléváren, hodnotit ve většině případů jako nízkou, což vzhledem k vysokým objemům exportovaných odlitků z České republiky do zahraničí je skutečnost, nad kterou by se měly jednotlivé slévárenské podniky zamyslet. Výše uvedené tvrzení potvrzuje i právní rozbor vybraného případu.

Jedním z cílů této disertační práce bylo zjistit zda pohledávky tuzemských slévárenských podniků, které je možné považovat za nepřímý důkaz nízké právní jistoty prodávajícího při prováděném exportu, závisí na vstupních proměnných a pokud ano, v jaké míře.

Naopak, pomocí chý-kvadrát testu bylo prokázáno, že výskyt pohledávek za dodané bezvadné zboží, je nezávislý na úpravě režimu prohlídky zboží způsobu uzavírání smluvního vztahu. Na základě výsledků hodnocených statistik, údajů sestavených do kontingenčních tabulek a již zmíněného chý-kvadrát testu byly stanoveny taktéž míry těchto závislostí.

Provedený experiment, právní rozbor konkrétního obchodního případu a závěry vyplývající z matematického hodnocení hypotézy nezávislosti, byly provedeny apriori vlastním sestavením všeobecných dodacích podmínek využitelné tuzemskými slévárenskými subjekty při obchodování se zahraničím.

V sestavených všeobecných obchodních podmínkách byly zmíněny nejvýznamnější právní instituty, které byly modifikovány a doplněny pro potřeby slévárenského průmyslu. Výstupem jsou konkrétní ustanovení, na která se mohou tuzemské slévárenské podniky odvolat při tvorbě smluvních vztahů s mezinárodním prvkem. Režim, který je navrhnutý v těchto VOP je výhodnější pro tuzemský slévárenský podnik, nicméně v praxi je možné tyto VOP modifikovat pro aktuální potřeby konkrétního slévárenského podniku.

Obsahem této práce je taktéž návrh metodiky, pomocí které je možné hodnotit účinnost aplikovaných, resp. modifikovaných všeobecných dodacích podmínek při konkrétním užití ve slévárenském podniku a to formou aplikace McNemarova testu.

Doufám, že tato disertační práce poslouží akademické obci a zejména pak odborné veřejnosti jako výchozí meta a návod pro aproximaci všeobecných obchodních podmínek, které jsou obsahem této práce, konkrétním potřebám tuzemským slévárenským podnikům z hlediska aplikovaných technologií a materiálového portfolia.

8. SUMMARY

This dissertation thesis concerns to rather substandard topic – quality of the contracts from legal aspects of casting export point of view. This is penetration of two unrelated disciplines at the first sight, foundry manufacturing technical disciplines and humanitarian disciplines such as international private law and international business law. I think it is very important to note even at the end of the thesis that 65 % of whole production of castings manufactured in Czech Republic is exported.

At opening chapters has been done analysis of present situation of the problems by research of selected sources that regard to the specific matter. At the end of the part has been also done case study of real event of export method performed by domestic foundries.

By virtue of performed experiment has been analyzed at this thesis quality of the contracts applied by domestic foundries upon international sales with castings. Basis of the experiment lies on questionnaire action and following evaluation. At the

questionnaire action summoned respondents answered on questions regarding basic information about their foundry, applied production technology, export and legal problems of international business with castings. Selection of these respondents was purely stochastic due to assure widest range upon information collection, it means from small “family” foundries till foundry giants.

One of many targets of the dissertation thesis has been also to find out whether claims of domestic foundries that can be considered as an indirect proof of low legal sureness upon realized international business with castings, depend on input variables and if so, in what rate.

Contrariwise, by virtue of χ^2 - test has been proved that appearance of claims for delivered goods is independent on arrangement of good inspection before transport and manner of contract concluding. By the help of the χ^2 - test have been set up rates of dependencies.

At compiled general commercial conditions have been mentioned most important legal institutes that were modified and completed for domestic foundry needs. Output is concrete institutions that can be applied by domestic foundries upon creation of contracts with an international element. Regime, which is designed at the conditions, is preferable for domestic foundry. Nevertheless, practically these conditions can be modified for actual needs of concrete foundry.

Subject of the thesis is also proposal of the methodology by which is possible to evaluate affectivity of applied, respectively modified general commercial conditions upon concrete usage at foundry by means of the McNemar’s test.

I hope that the dissertation thesis will serve to an academic public and a technical public namely as a starting point and guide for approximation of general commercial conditions to concrete needs of domestic foundries.

9. POUŽITÁ LITERATURA

- [1] KOPLÍK, R. Současný stav výroby českého slévárenství a jeho postavení v odvětví hutnictví a zpracování kovů, Slévárenství, 1999, č. 1, s. 100 - 103
- [2] KANDA, A. Mezinárodní kupní smlouva, 1988, s. 10, 12,
- [3] LOUSSOUARN, BREDIN Droit du commerce international, 1978, s. 649
- [4] KUČERA Z. Mezinárodní právo soukromé, 1979, s. 68
- [5] PAUKNEROVÁ M. K některým stále aktuálním otázkám obchodních smluv s mezinárodním prvkem II. část, Právní praxe v podnikání, 1994, č. 12, s.22
- [6] ROZEHNALOVÁ N. Mezinárodní právo obchodní – část I., Obchodní transakce, 1998, s. 52 a násl.

- [7] ROZEHNALOVÁ N. Standardizované formy uzavírání smluv v mezinárodním obchodě, 1991, s. 18 a násl.
- [8] MAYER H. Die Vereinbarung AGB bei Geschäften mit ausländischen Kontrahenten, 1984, s. 29
- [9] KUČERA Z. Mezinárodní právo soukromé, 1980, s. 236
- [10] HELLNER J. The Vienna Convention and Standard Form Contract, 1985, s. 336 a násl.
- [11] RŮŽIČKA K. Právní otázky obchodování se zahraničím, 1998, s. 40
- [12] ČSN EN 1559 –1, 42 1260 Slévárenství – Technické obchodní podmínky – Část 1 : Všeobecně
- [13] Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, uvedená ve sbírce zákonů jako sdělení č. 160/1991
- [14] VALENTA J. Využití expertních systémů při kalkulaci nákladů na odlitek, VUT Brno, Fakulta strojního inženýrství, 1999, s. 13, 14
- [15] zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník
- [16] zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním
- [17] zákon č. 101/1963 Sb., o právních vztazích v mezinárodním obchodním styku (zákoník mezinárodního obchodu)
- [18] zákon č. 109/1964 Sb., Hospodářský zákoník
- [19] zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů
- [20] ČSN EN 1559 –1, 42 1260 Slévárenství – Technické obchodní podmínky Část 1 : Všeobecně
- [21] zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů
- [22] KALENSKÝ P. Obligační statut kupní smlouvy v mezinárodním obchodním styku, 1960
- [23] CÚTH J. Medzinárodné obchodné právo, Obzor Bratislava, 1983
- [24] ROZEHNALOVÁ N., TÝČ V., ZÁLESKÝ R., Vybrané problémy mezinárodního práva soukromého v justiční praxi, Masarykova univerzita, Brno 1998
- [25] ROZEHNALOVÁ N., Mezinárodní právo obchodní II. díl – Řešení sporů, Masarykova univerzita, Brno 1999
- [26] Řád a pravidla o nákladech rozhodčího řízení, Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, 1998
- [27] Zásady mezinárodních obchodních smluv, UNIDROIT, CODEX Bohemia, Praha 1997
- [28] NYKRYN J. Operace v zahraničním obchodě, Praha, 1975
- [29] Standardní obchodní podmínky EHK OSN, Československá obchodní komora, 1974
- [30] PRICER W. R., FORET M. Export a marketing, 1995
- [31] Encyklopedie zahraničního obchodu, SNTL/ALFA, Praha 1982
- [32] Slévárenská ročenka, 1998, s. 52 – 69

- [33] ANDĚL J. Matematická statistika, SNTL/ALFA, Praha 1978
- [34] RAO R. C. Lineární metody statistické indukce a jejich aplikace, ACADEMIA, Praha 1978
- [35] PÁZMAN A. a kol. Riešené situácie z navrhovania experimentov, Alfa Bratislava, 1986
- [36] ŘEHÁK V. Přejímka výrobků, reklamační a arbitrážní řízení, Praha, 1984
- [37] Příručka slévárenských vad, IKO – Erbslöh, Keramost a.s.
- [38] FIALA A. Technologie výroby odlitků - Výběr z norem, Vysoké učení technické v Brně, 1979
- [39] ROUČKA J. Slévárenská technologie II., Vysoké učení technické v Brně, 1986
- [40] FIALA A. Slévárenská technologie II., Vysoké učení technické v Brně, 1981
- [41] MENŠÍK K. Technicko – ekonomické propočty sléváren, 1987, ediční středisko VUT Brno,

10. ŽIVOTOPIS AUTORA

Osobní údaje

Jméno:	Jiří Zlámal
Datum a místo narození :	9. 3. 1972, Přerov
Adresa trvalého bydliště :	Velká Dlážka 9, Přerov 750 00
Rodinný stav:	svobodný
Státní příslušnost:	Česká republika
Národnost:	česká

Vzdělání

1986 -1990	Střední průmyslová škola v Přerově, obor strojírenská technologie
1990 - 1997	Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojní, odbor slévárenství, specializace: Marketing a Management ve slévárenství – inženýrské studium.
1997 - 2000	interní doktorandské studium na VUT v Brně, Fakulta strojního inženýrství, odbor slévárenství
červen 1999	státní doktorská zkouška úspěšně složena dne 24.6. 1999

Jazykové znalosti

Angličtina :	aktivně
Ruština :	aktivně
Španělština :	aktivně
Arabština :	pasivně

11. PUBLIKAČNÍ A PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST AUTORA

- [1] Zlámal, J. : Problematika průzkumu tržních segmentů ve slévárenském průmyslu, In : Slévárny a jejich konkurenceschopnost. Celostátní konference, VTS Západočeská univerzita, Plzeň, 1998.
- [2] Zlámal, J. Valenta P. : Marketing ve slévárenství – část I., In : časopis Slévárenství č. 1, s. 82, 1999.
- [3] Zlámal, J. Valenta P. : Marketing ve slévárenství – část II., In : časopis Slévárenství č. 2-3, s. 168 - 169, 1999.
- [4] Zlámal, J. Valenta P. : Marketing ve slévárenství – část III., In : časopis Slévárenství č. 4, s. 232 – 233, 1999.
- [5] Zlámal, J. Valenta P. : Marketing ve slévárenství – část IV., In : časopis Slévárenství č. 5, s. 313 – 314, 1999.
- [6] Zlámal, J. Valenta P. : Marketing ve slévárenství – část V., časopis Slévárenství č. 6 – 7, s. 456 – 457, 1999.
- [7] Zlámal, J. Valenta P. : Marketing ve slévárenství – část VI., časopis Slévárenství č. 10, s. 588 – 589, 1999.
- [8] Zlámal, J. : Právní aspekty exportu odlitků, In : časopis Slévárenství č. 11 - 12, 1999.
- [8] Zlámal, J. : Smluvní vztahy v mezinárodním obchodě s odlitky, In : JUNIORMAT Mezinárodní konference, VUT FSI, 1999.
- [9] Zlámal, J. : Smluvní vztahy v mezinárodním obchodě s odlitky, In : EUROMAT Mezinárodní konference, VUT FSI, 1999.